

Red

E libris
gymnasio Mauritiano Magdeburgensi

a venerabili

Carolo Funk

theol. doctore et gymnasii direttore

a. 1857 hereditate relictis.

G. f. 171.

PROGRAMMA FVNEBRE

DE

AMPLISSIMO HONESTÆ SEPVLTVRÆ HONORE;

QVO

AD EXEQVIAS

VIRI

MAGNIFICI ATQVE CONSVLTISSIMI,

DOMINI JACOBI
BRETSCHNEIDERI,

ICTI INCLYTI, ET CONSVLIS IMPERIALIS NORDHVSVÆ
GRAVISSIMI ATQVE MERITISSIMI,

CVM POST DIVTVRNAM FERE TOTIVS ANNI IMBECILLITATEM VALETVDINIS
INGRAVESCENTE MORBO ET VIRIBVS EXHAVSTVS

DIE I. NOVEMBRIS ANNI MDCCCXXI.

ANIMAM DEO SVO REDDIDISSET, EXVVIÆ VERQ

DIE V. EIVSDEM MENSIS, ET ANNO

ÆTATIS LXVIII,

MONVMENTO A SE IPSO INSTAVRATO, QVO CONDI VELLET,
IN TEMPLO D.BLASII ANTE SACRARIVM
SOLENNI RITV ET SPLENDIDO FVNERE

INFERRENTVR

MVSAS INVITAT NORDHVSNAS

JOH. CHRISTIANVS WEBER, R.

P. P. d. IV. NOVEMB. MDCCCXXI.

AK

* * *

MORIENDVM esse homini necessitatis est, sed terræ defuncti corpus mandare humanitatis: natura enim ILLAM NECESSITATEM imponit lapsu corrupta, quæ de causa mortuotillima loquendi ratione dicuntur naturæ debitum reddidisse, & ipsam mortem Tacitus non semel supremam & ultimam NECESSITATEM appellavit, quæ legi possunt lib. I. Hist. c. IV. n. 2. c. LXXII. n. 7. & lib. XV. Annal. c. LXI. n. 5. atque Horat. lib. III. Od. I. v. 14. sine additamento cecinit: æqua lege NECESSITAS sortitur infignes & imos. Quam itaque NECESSITATEM cum nemo mortalium effugere possit, omnes bene moratæ gentes sui officii esse duxerunt mortuos terræ honesta sepultura inferre, quem honorem amplissimum iudicant. Quam in rem Julius Cæsar Scaliger, vir magni nominis in orbe literato & prope princeps, elegantissime commentatus est lib. III. Poët. c. XX. p. 268. *Sunt, inquit, conata nobis semina quædam immortalitatis, cuius adeo appetentes sumus, ut & sepulturæ prospiciamus, & nolimus cadaver nostrum male haberi. Et paucis interjectis pergit: humanum ingenium, quod animæ nostræ vis est, cum se sciat immortale optat illud quoque, ut corpus ipsam quoque & comes & domicilium, quod fieri possit, perfruatur, adificat id circo pyramides eiusque conditionem imponit, ut, si non universa temporum spatia æquare possint, aliqua tamen quam maxime longinqua superet. Quibus finitima sunt Philippi Karoli Animadv. in Q. Curt. Animadv. XV. p. 187. scribentis: Maxima fuit post homines natos insita gentibus ferme universis cura sepulturæ, cuius beneficio communis matris terre visceribus reddi volebant, & sapienter subiungit: indignissimum enim existimandum est, figuram & signum Dei feris ac volucribus in prædam projicere.* Quibus ultimis verbis oblique perstringit & castigat quorundam sapientum insipientem sententiam Theodori Cyrenæi & Diogenis Cynici, quorum ille philosophus non ignobilis, cum Rex Lyfimachus crucem minaretur, respondit: *ista, queso, minare purpuratis tuis, Theodori nihil interest, humine an in sublimi patrescat,* apud Cic. lib. I. Tusc. Qu. Tom. IV. p. 187. & Senecam de Animi Tranquill. c. XLV. p. 675. Hic vero projici se in humatum iussit, apud eundem Cic. l. c. p. 188. Longe autem aliter senserunt prudentiores. Egregia sunt verba Cyri, cum mortui proximus hac mortalitate exuendus esset, quibus filiis suis sepulturæ honorem mandavit, *carissimi, inquit, filii, cum moriar, corpus neque in auro condite, neque in argento, neque in alia re prorsus ulla, sed illud terræ reddite quam primum: quid enim hac re beatius, quam terræ misceri, quæ pulcra & bona omnia gignit atque nutrit,* teste Xenoph. lib. IX. de Cyropædia. Inprimis autem hujus prudentis curæ exempla præbent Sancti Veteris Testamenti, Abrahamus Saram terræ mandatur defunctam Gen. XXIII. 4. sqq. Jacobus Patriarcha rationem sepulturæ instituens, Gen. XLVII. 29. & iterum c. XLIX. 29. sqq. collato etiam c. L. 5. 6. Tob. IV. 3. 5. c. XIV. 12. Et quid gentes statuerunt? Ille hunc se-

sepulturæ honorem præcipiæ ea ipsa sententia comprobantur, quod iis dem locus sepulturæ maxime sacer fuerit, cuius religionis magna fit significatio ex Lege XII. Tabularum apud Tullium lib. II. de Legg. Tom. IV. p. 441. quæ præcipit: *deorum manium jura sacra sunt.* Quorum autem spectent, quidque velint verba hujus legis, ex eo in promptu est, quod sepulera appellentur ædificia manium, id quod legimus lib. IV. C. Theod. de sepult. viol. ubi hoc nominis stabilivit Julianus Imperator & Joh. Jov. Pontanus lib. II. Tumul. p. 190. hoc exhibet epitaphium: *manibus hoc sacrum est, manes ne lade, viator; sed terram cineri queq; precare levem.* Ejusdem autem legis ratio loquendi peperit consuetudinem, qua sepeliendi ritus dicuntur *justa defunctorum corporibus solvere*, Cic. pro Sext. Rosc. c. 8. n. 23. *corpori nominique alicujus justa solvere*, Curt. I. X. c. 6. *corpori justa præstare*, idem I. c. c. 8. &c. Et magis hunc sanctum sepulturæ atque sepulcrorum honorem confirmant constitutæ viatoribus sepulcrorum pœnæ, cuiusmodi satis gravia genera Kirchmaius suo de Fumer. Rom. libro III. c. XXVI. n. 2. inferuit, quæ erant ipsa mors, relegatio, damnatio ad metallum, deportatio in insulam, amputatio manus, pecunia & alia. Nec negligendum ad evincendam veritatem, in turpissimis rebus ab antiquissimis temporibus fuisse habitum sepulturæ honore destitui, quod ex variis scriptoribus testatur Alexander Neapolit. lib. VI. Dier. Genial. c. 14. p. 353. a. Ut ante oculos sit ex iis, quæ dicta sunt, maxime humanitatis esse defunctis hominum corporibus justa solvere.

Quem amplissimum honestæ sepulturæ honorem & officium etiam præstare crastino die debemus VIRO MAGNIFICO ATQVE CONSULTISSIMO, DOMINO JACOBO BRETSCHEIDERO, JCTO INSIGNI ET CONSULI hac de Imperiali Nordhusa MERITISSIMO AC CELEBERRIMO, ut luminis instar splendidissimi spectandus fuerit, quaqua versum oculos vertimus: Originem enim sui refert ad honestum genus Silekerodæ d. 17. Octobr. stil. vet. an. MDLCLXXIII. patre natus Domino Marco Bretschneidero, Medicinæ Practicæ insigni Bleicherodæ, & a matre in lucem editus Engel Catharina Schraderia, omni virtutum genere ornata, ut parentes magna sint in laude honestæ vitæ ac decoræ, ut statim studium sequendi similia ingenium sit, nec fors vitæ aliter cadere poterat, cum superiores omnes aliqua splendoris parte excelluerint: avus enim paternus, Dominus Christianus Bretschneiderus, promptissimus fuit bellator, ut gradum in militia Suedica obtinuerit locum tenentis, & avia ex optima Tentstadiæ Familia oriunda, Barbara Klepperia, Domini Wendelini Klepperi, civis spectatissimi, filia. Et quo ulterius progredimur, splendor magis elucet, siquidem proavis maternus, Jacobus Schraderus, unus ex præcipuis claruit civibus Eimbeccensibus, quique cerevisiæ coquendi operam navant, quæ non illic loci negotiationum est infima, & proavia Anna Illandia, ex eadem civitate ortum trahens, prognata, Domino Illando domi nobili patricio magnaque auctoritate, & nondum a propagine hujus familiæ est recedendum, quia majora supersunt; nam & sacri ordinis viros insignes inter generis sui auctores numeravit, quippe atavus, Marcus Bretschneiderus, sanctus est munere Pastoris Kirchheiligenfis & ab avus, Summe Reverendus Magister Marcus Bretschneiderus præfuit ecclesiæ Longasaliensæ dignitate Pastoris & Superintendentis tanta cura

tan-

tantoque studio; ut post fata diu cives desiderium ejus tenerit. Cum itaque imitatio horum virorum pertinere ad B. defunctum Consulem, & crebro ante oculos obverfaretur, non potuit non magnam incitamentum virtutis ac diligentiae esse, ut educationis cura prospere fcecesserit: tyrocini enim rudimentis depositis Vinarientes Musæ ipsam an. MDCLXXX in ordinem suum receperunt duos annos, quo temporis tractu convicta usus est Sumæ Reverendij Superintendententis Generalis, Conradi von der Lag. Inde a patruo Balthaf. Erbaldo, quem pater B. defuncti Consulis filii loco educaverat, beneficiorum memori, in studia Glaucham missus est tres annos, post hæc alias invisit scholas magno cum emolumento, ut anno 1706 ad altiora Helmstadium tendere potuerit, ubi duos annos & dimidium se totum in scientia & cognitione Jurisprudentiæ collocavit; hic autem satis innutritus reliquit Academica tempe & operam studiumque contulit in instituentam Nobilem Juventutem Heynrodæ sub Harburgo, nactus simul occasionem excolendæ œconomiæ; verum anno 1707. commendatus de meliori Steinburgum Generosissimo Dn. de Munchhausen, Regis Borussiae & Electoris Brandenburgici Camerario ac Stabulario Supremo Actuarii munus & œconomiæ curandæ provinciam suscepit, tandemque judicii exercendi Director ibidem an. 1709. constitutus fuit, ubi anno sequenti multa Suecorum terras Saxonicas invadentium mala sustinuit, quibus superatis animum appulit ad matrimonium ineundem nuptiisque sibi adjunxit an. 1711. d. xx Octob. virginem egregiis virtutibus ornatam Sophiam Magdalenam, spectatissimi mercatoris Dn. Mohrunghii filiam, sed improlis. An. 1712. demandatum ipsi est munus questoris, quo summa cura sanctus est. Sed rebus gravioribus natus Nordhusam vocatus Quatuorviri & Assessoris Consistorii dignitate ornatus est, quibus officiis optime administratis dignus fuit habitus an. 1713. qui summæ rerum præfesset & Consulis munus gereret, cujus etiã tanta animi omniumque virium contentione rationem habuit, ut nulla in re salutis communi defuerit quartum sanctus consulu an. 1714. anno hoc currente & vita, dum d. 1. Novembr. naturæ debitum reddidit natus annos LXVIII. Quare crastina luce dies exequiarum hora II. pomerid. indictus est, dignus est, qui amplissimo honestæ sepulturae honore monumento suo inferatur optime meritis de templo Blasiano renovato, ædificiis scholasticis extruendis & orphanotrophio quotannis die Jacobi insignibus beneficiis remunerato. Adeste igitur nostri frequentes ad pompam funeris rite ornamdam!

78 M 428

Sign. (188) fehlt bzw.
coll. nicht vergeben!

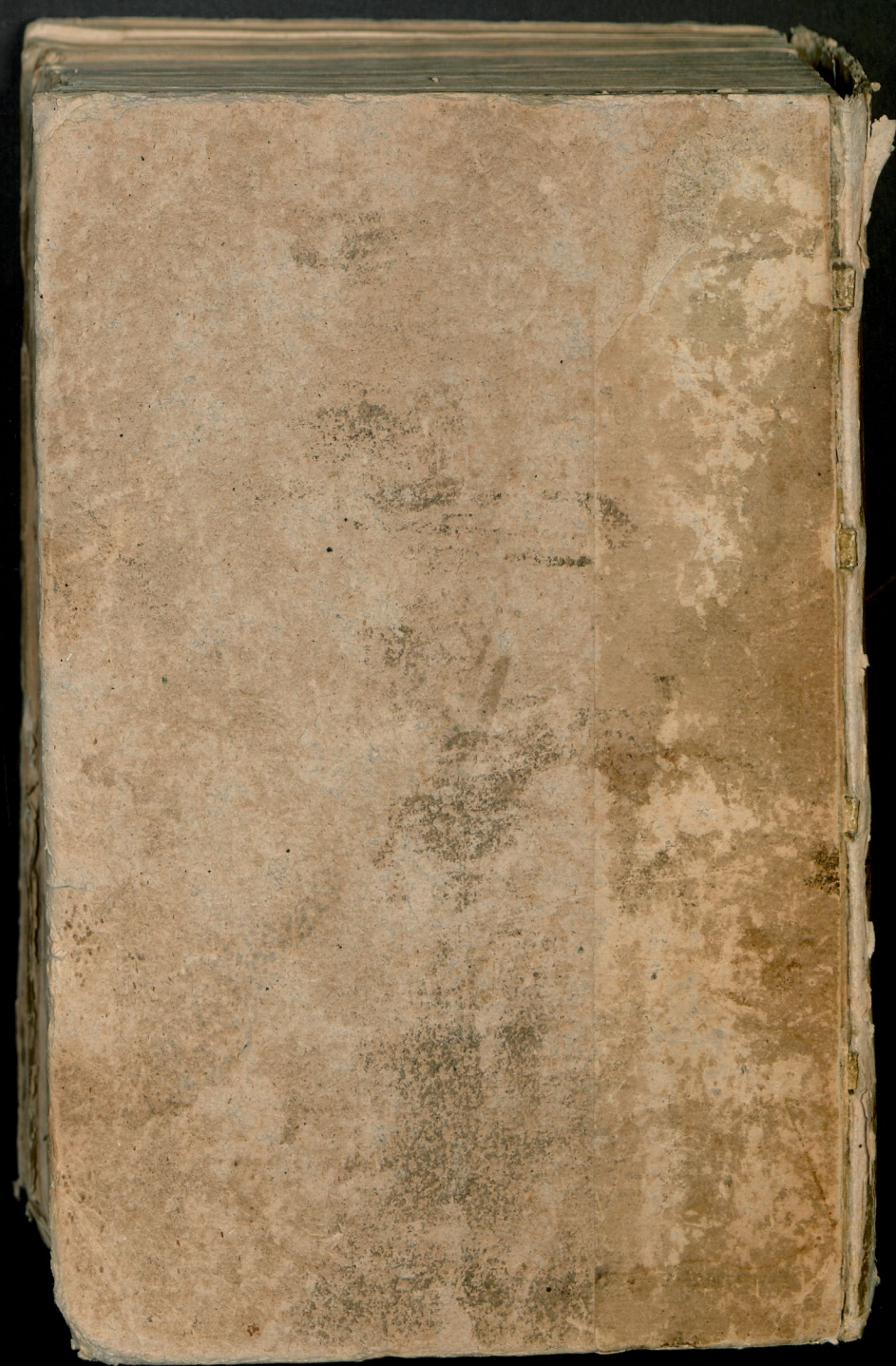

56.

1077

RHD

PROGRAMMA FVNEBRE
DE
AMPLISSIMO HONESTÆ SEPVLTVRÆ HONORE,
QVO
AD EXEQVIAS

VIRI

MAGNIFICI ATQVE CONSVLTISSIMI,

DOMINI JACOBI
CHNEIDERI,

CONSVLIS IMPERIALIS NORDHVSÆ
I ATQVE MERITISSIMI,

TOTIVS ANNI IMBECILLITATEM VALETVDINIS
MORBO ET VIRIBVS EXHAVSTVS
MEMBRIS ANNI clolcccxli.

REDDIDISSET, EXVVIAE VERQ
VSDEM MENSIS, ET ANNO

ATIS LXVIII,

INSTAVRATO, QVO CONDI VELLE
BLASHI ANTE SACRARIVM

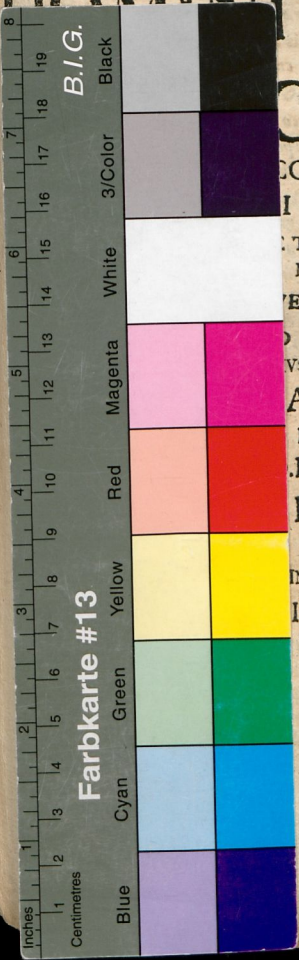
ET SPLENDIDO FVNERE

INFERRENTVR

INVITAT NORDHVSANAS

ISTIANVS WEBER, R.

IV. NOVEMB. clolcccxli.

AK